

היכל הפרשה

להבין ולהשכיל ללמוד וללמד בהיכל הפרשה * גיליון 25 שמחת יו"ט חג המצות תשפ"ה * 7660090@gmail.com

דבר ה' ליו"ט פסח חג המצות

**שנאמרו ונכתבו בדם ואש קודש בגטו בימי מלחמת העולם השנייה
מהרב וראש הישיבה מלמד תורה ודרכי אורחות חיים של שומרי תורה
ומצוות הממשיך ומעביר נכון את תורת חסידות הבעש"ט ותורת זקינו הרבי
הנועם אלימלך מליזענסק הגאון הקדוש והטהור מרן האדמו"ר מפסיעצנא
מח"ס חובת התלמידים ואש קודש**

אלפי אלפים ורבי רבבות קונטרסים ופתגמי קודש נדפסו ועוד מאות קונטרסים וגליונות נוספים כל שנה וברוך השם גם אני זכיתי לחידושים נפלאים אשר נאמרו בשיעורים ובדרשות ובפלפולי התלמידים בתשואות חן. מ"מ ראוי ורצוי לפני השם ללמד אותנו דעה ובינה איך התנהג האדמו"ר מקאזניץ-פסיעצנא בזמן מלחמת העולם השנייה כשהיה בגיטו ובניו נהרגו ונפטרו טרגדיה רודפת טרגדיה. ודווקא בזמן כזה איך למד ולימד וכתב ללמד גם לדורות הבאים התבוננות נכונה ובריאה באמונה ועומק במצוות הפסח. ושורש מהות והתנהגות במצוות של בין אדם לחברו "אהבת ישראל" מהי. בספרו הק' **אש קודש** בנוסף במאמריו המושלמים מלמד אותנו ענייני חינוך איך ללמוד כדי ללמד וגלום במאמריו הרבה יסודות בכל מכמני חכמת התורה. וענייני אמונה. והנהגה עם בנים ותלמידים. כידוע הפסוק ויאמר לקוצרים ה' עמכם. אמרתי שלא נעתיק מחידושים שלי אלא רק נביא לפני הלומד מדברי תורתו של המלמד תורה שהיה קדוש וטהור ומחנך דגול. וגם לא הוספתי על דבריו כי אין צורך, הכל כתוב ברור. רק צריך ללמוד את דברי הרבי בהתבוננות ולא במרוצה ונזכה להבין ולהשכיל בהיכל הפרשה של יו"ט פסח חג המצות כראוי

בברכת טוב עין הוא יבורך ושמחת יו"ט בהרחבה

נח גד ויינטראב במוהרי"ד זצוק"ל

שנת תש"א, לפסח

מעשה בר"א ור"י ור"ע וכו' עד שבאו תלמידיהם וכו', ואיתא בספד"ק בית אהרן, שדיקדק גיסי הה"ק ר"א זצוק"ל עד שבאו, מאין באו, ותירץ לו אביו הה"ק זצוק"ל עד שבאו תלמידיהם ג"כ לכלל מדרגה זו ע"ש. ולפי מצבנו {שכבר שנה וחצי נמצאים בגיטו מוכים סחופים ודוויים ושוחטים בנו ללא רחם ואין איתנו יודע מה ילד יום} אפשר לומר כי נודע הדיוק במפרשי ההגדה הא שאותו הפסוק שמרומז בו התשובה לבן הרשע מרומז בו לשאינו יודע לשאול בעבור זה עשה ד' לי בצאתי ממצרים, וא"כ למה דורשין בהרשע לי ולא לו [ולא בשאינו יודע לשאול].

אבל איש הישראלי אינו פרטי לעצמו, רק לכל הכלל ישראל הוא שייר, כשאחד לומד תורה ועובד את ד' אז מאיר בזה לכל ישראל, ויחיד ששב מוחלין לו ולכל העולם כלו כמ"ש בגמרא (יומא דף פ"ו ע"ב), לכן כשאומרים לשאינו יודע לשאול "לוי", אז הוא גם לו, משא"כ להרשע שהוציא א"ע מן הכלל אז נעשה לי ולא לו, ואפשר שזהו גם ענין הקהה את שיניו, כי איתא במס' ב"ק כ"ז ע"ב בן בג בג אומר אל תכנס לחצר חבירך ליטול את שלך שלא ברשות, שמא תראה עליו כגנב אלא שבור את שיניו ואמור לו שלי אני נוטל, ופרש"י שבור את שיניו, כלומר קח בחזקה, שרואין בזה שכדי ליטול את שלו מיד חבירו אומרת הגמרא לשון שבירת השניים, וזה הקהה את שיניו שהוא הי' יכול ליקח את חלק שלו ממך בחזקה, כיון שגם בעבודתך יש לו חלק שלו, וכיון שהוציא א"ע מן הכלל, לכן כנגד זה הקהה את שיניו וכו' עשה אתה להיפך והחזק בשלו אשר תחת ירך, ואמור לו לי ולא לו.

ואפשר עוד לומר בזה ולפי שהוציא א"ע מן הכלל, כי כבר דברנו שיש כלל שנעשה רק מן פרטים נפרדים, כגון אם האב נותן איזה ימים מעות לבנו, אז עושה הבן כלל, שבכל יום יתן לו וזהו כלל שנעשה מן פרטים ועשיות הנפרדות, ויכול להיות שאיזה ימים נתן לו ואח"כ לא יתן, ויש כלל שבאמת הוא עצם אחד פשוט, שהפרטים הם ענפים אשר מסתעפים ממנו ולמטה, וכשעולים אל המקור והעיקר אז באים אל האחדות, וככל שעולים יותר, יותר מתאחדים בהמקור והעיקר האחדות, למשל כשרואים שאיזה פירות כשנפלו מן העץ ונפרדו מן השורש נרקבו, יודעים כבר שהשורש של האילן אחדות אחת הכוללת את הכל, העלים הענפים וגם חפירות, וגם העלים הענפים אף העץ כשיבדלו מן השורש ירקבו, מפני שבאמת בהשורש כלם מתאחדים באחדות אחת, וכמו הפרי כן גם כלם בהבדלם מהשורש ירקבו, וכלל הזה לא נבנה מהפרטים, ולא שהפירות העלים והענפים העיקר ורק נתחברו ונעשה מהם כלל, רק להיפך העיקר הוא השורש ושם הם באחדות, וממנו נסתעפו הפרטים, חפירות, העלים והענפים.

וכעין זה הוא ענין הכלל ישראל, לא הכלל נעשה מן הפרט רק להיפך הפרט נסתעף מן הכלל, כלומר לא מפני שאנשים פרטיים מישראל נתאגדו יחד לכן נעשה בזה כלל ישראל, רק העיקר הוא נשמת ישראל, הכוללת כל ישראל, וממנה נסתעפו אנשים פרטיים, וממילא כל עוד שלא נתחבר האיש אל הכלל ישראל, ולא עלה מן פרטיות עצמותו אל נשמת ישראל אינו יכול לעלות יותר אל הקב"ה, כיון שהוא לעצמו רק ענף הוא, ורק הכלל באחדות והעצם הוא, ורק כשעולה אל בחי' נשמת הכלל ישראל אז מעתה יכול לעלות אל יותר קדושה ולהתקרב בכל פעם יותר אל הקב"ה.

והנה צדיקים הגדולים בטלו את עצמותם וישותם לגמרי ורק אהבת ישראל ונשמת הכלל ישראל הי' העיקר אצלם, ור"ע אמר ואהבת לרעך כמור זה כלל גדול בתורה (בתורת כהנים פ' קדושים), ההתקרבות אל הכלל בבחי' ואהבת לא התקרבות אל הכלל ישראל בלבד היא, רק גם בתורה לבא אל נשמת התורה, לכן אמר כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה וכו' (ברכות דף ס"א ע"ב) כיון שביטל א"ע לגמרי ע"י ואהבת לרעך, לכן לא הרגיש עצמות לעצמו, רק תשוקה להכלל כלו במקור העליון.

אבל גם האיש כערכנו שאינו בבחי' התבטלות עצמותו לגמרי, כיון שעכ"פ בעצם מקורו הוא נמצא בהכלל ישראל, לכן במדה שעובד עם עצמותו למעט את תאותיו, ובכלל למעט את שאיפתו אל עצמותו, ומשתדל להטיב עם אנשים מישראל ולדאג את דאגתם ולשמוח בשמחתם, אז שורשו שורש הכלל ישראל מעט מעט גם מתגלה בו, אפילו כשעוד מרגיש את דאגותיו ורצונותיו יותר מדאגות זולתו, זה הוא מפני שלא ביטל א"ע עוד, אבל גם שורש ישראל בו ונשמת הכלל בו עולה בכל פעם יותר, כמו למשל כשאחד רואה שילד ישראל נפל ח"ו בנהר יצעק וירוץ להצילו, ואם בין הילדים גם ילד שלו יראה, אז יצעק יותר וירוץ על בנו והאם נאמר בשביל זה שאינו חס על ילד ישראל ח"ו, חס הוא ואוהב אותו רק שאהבתו אל בנו יותר חזקה ומרגישה יותר, כי גם כשאין הילד שלו עמו רץ להציל ילד אחר מישראל, כן גם האיש שלא ביטל את כל עצמותו, במדה שמשתדל לטובות ישראל, אז בחי' הכלל ישראל ונשמתו עולה בו כנ"ל, וממילא יכול לעלות לתורה ולד'. אבל הרשע שהוציא א"ע מן הכלל שהעצמות שלו אינו הכלל ישראל רק עצמות שלו לבד אז כפר בעיקר כיון שהעיקר הוא הכלל ישראל.

ומעשה בר"א וכו' ור"ע, שהי' גם ר"ע ביניהם שכ"כ עבד בענין אהבת ישראל והתכללות בהכלל עד שאמר זה כלל גדול בתורה, עד שבאו תלמידיהם כנ"ל בספה"ק ב"א שגם הם באו עי"ז למדרגה זו, היינו שעבודתו בלילה זה פעלה גם לתלמידיהם כיון שהוא לא הי' לעצמו רק לכל ישראל כלו, ובפרט לתלמידיו.

ושאינו יודע לשאול את פתח לו. ונבין למה כאן נאמר את, לשון נקבה, ובחכם ורשע נאמר אתה, וכן מה הלשון פתח, ולא אמור לו אתה, ולמה בחכם ורשע נאמר אף אתה ולא בתם, והשאלה שאיתא בספ"ק מה ענין השאלה במצוות בלילה הזה יותר מבשאר המצוות, כי גם על תפילין היו יכולים לשאול מה ולמה.

ואפשר כי איתא באבות פ"ה מ"ז בהשבע דברים אשר בחכם, שואל כענין וכו' ולא אמרה שחכם אינו צריך לשאול כלל, ומבין כל מה שאמר לו רבו בלא שאלה, ומשמע מזה שע"כ צריך התלמיד לשאול, כי אחד מן המ"ח דברים שהתורה נקנית בהם היא והמחכים את רבו, וצריכים להבין איך נקנית התורה להתלמיד בזה שמחכים את רבו, שע"פ פשוט רק לרבו יוצאה מזה טובה, אבל צריכים לדעת איך באמת יכול להחכים את רבו, ולמה זה רואין שיש שמקשה התלמיד לרבו, ואין רבו יודע להשיב לו עד שמעיין ומתעמק ומחדש חידוש חדש בשביל הקושיא שלו, הלא שכל הרב רחב יותר משל התלמיד.

אבל כשלמדין תורה אז השגתנו היא ע"י שהנפש שלנו מתדבקת באור ונשמת התורה ומתגלה בהחכמה שלנו שהיא בחי' כח"מ הארת נפשנו, ומן הבחי' חכמה מתגלה לבחי' הבינה שהיא התרחבות ההשגה וההבנה כנודע, ואף שבשעה

שהשגתנו עוד בבחי' החכמה כח"מה שלנו, אין השכל שלנו משיג אותו, מפני שהשכל שלנו שאנו משיגים בו היא כבר התרחבות השכל ואינו יכול להשיג את הכח מה שלמעלה מן ההתרחבות, עם כל זה עיקר השגתנו כשהיא כבר בבינה, היא ע"י מקור השכל השופע מן הכח"מה שבחכמה אל הבינה.

לכן יש שבאה איזה ידיעה לאיש בלא שכל רק שנראה לו שכך הוא, ואח"כ ממציא לו שכל והבנה למה כך הוא, ויש לפעמים שגם אינו יכול לקרב הדבר אל התרחבות השכל ליתן טעם למה כך הוא ומ"מ יודע הוא שכך הוא, ידיעתו זו שלמעלה מן השכל היא מן בחי' חכמה, מקור החכמה שבו שנתגלה בו, והיא ענין קדמות השכל הנקראה כמה פעמים בדברי קודש של המגיד הגדול זצוק"ל, ועה"ג (ברכות דף נ"ה ע"ב) השכים ונפל לו פסוק וכו' ג"כ מפרש הוא ז"ל בקדשו שהשכים לקדמות השכל כנודע.

לכן התלמיד אם תלמיד הגון הוא, אז כמו שבשכלו [היינו בהתרחבות שכלו] אף שאינו תופס בו כל ההתרחבות של הרב מ"מ בקצתו נוגע, וחיצוניות מדבריו מבין, כן גם בנפשו הדבוקה בנפש רבו נוגע גם בחכמה כח מה של רבו, היינו בבחי' חכמת רבו שגם לרבו עוד לא נתגלה להתרחבות השכל שלו, והרי זה כעין מוח הבן ממוח האב שאף שאת התרחבות שכל אביו אינו משיג מ"מ במוחו מקור חכמתו נוגע במוח מקור חכמתו של אביו.

והן הנה השאלות שתלמיד טוב שואל שהיא המשכת חכמה מרבו, וכיון שהיא ממקורו בחי' כדמה לכן מתגלית לו בשאלה, ואילו הי' מגיע לראשית הכח"מה של רבו כי אז גם בשאלה לא הי' מתגלה לו, אבל כיון שרק לסוף כח"מה של רבו עולה ולהתחית חכמה שלו הנכנס לבינה שלו לכן עכ"פ בשאלה מתגלה לו כנודע (בהקדמת הזוהר דף א' ע"ב) מ"י דקיימא לשאלה שהיא כבר השגה שהוא השגה לשאלה לבדה, (בחי' מ"י בענין ספירות איתא על בינה, כיון שבספירות גם בינה קיימא לשאלה ולא למנדע, וכתלמיד ורבו אנו אומרים אותה על חכמה כיון שהבינה שברבו כבר באה להתרחבות ההשגה) וכיון ששאלותיו מן מקור חכמת רבו באה, לכן יש שגם רבו אינו יודע להשיב לו מיד עד שיעיין וממשיך אותה להתרחבות שכלו, ובזה מחכים את רבו שעוזר לו להמשיך לו חכמה מן מקורו, ועי"ז גם לו להתלמיד התורה נקנית והיא אחת מהמ"ח דברים כיון שעולה בזה עד מקור חכמת רבו ומוסיף תורה להתרחבות.

ומובן בזה דיוק הגמרא שאמר ר"ח לרב בר פחתי לאו אמינא לך כי קאי רבי בהאי מסכתא לא תשיילי' במסכתא אחריתא וכו' דאי לאו דרבי גברא כספתי' וכו' דעפ"פ למה קראה אותו כאן בר פחתי, והגם דבברכות (דף י"ג ע"ב) לענין קבלת עומ"ש ג"כ קרא לו בר פחתי, בטח גם שם כוונה בה, ומהו הענין כאן בזה שאנו עומדים בו, אבל להנ"ל תלמיד שאינו הגון אין נפשו יכולה לעלות וליגע במקור חכמת רבו הארת נפשו, לכן אף אם שואל אותו, רק מן הדברים שבהתרחבות שכלו הידועים לרבו שואל, לכן לא קשה לרבו להשיבו, משא"כ בר פחתי היינו בן גדולים שעליו נאמר (גמ' בבא מציעא פ"ה) התורה מחזרת על אכסניא שלה, ויש בו תורה למעלה מן שכלו, התורה שמחזרת עליו ומבקשת אותו בזכות אבותיו והוא ע"כ נוגע גם בכח"מה של רבו, ושאלותיו הן התגלות מן חכמת רבו שגם לרבו לא נודע, לכן אי לאו דרבי גברא רבה כספתי'.

לכן החכם וגם הרשע כיון שבנים הם, ומוח הבן ממוח האב, לכן בשאלותיהם ממשיכים ומגלים גם מן מקור חכמת אביהם, ואף אתה אמור לו, אף את"ה כי מן עצמך גילה בשאלתו, אבל הרשע שבאופן רע גילה לכן ואף אתה הקהה את שיניו, שתשמש עם חלק האתה שלך להיות הקהה את שיניו, משא"כ התם ושאינו יודע לשאול כיון שאין משיגים מאומה לא המשיכו מן מקורך מאומה, דהא לא ידעו לשאול, לכן לא נאמר בהם אף אתה, ושאינו יודע לשאול שגם מה זאת אינו שואל את פתח לו, לא בלבד שלא עלה לשאול, אלא גם שום פתח של מה זאת לא פתח אותך, לכן את פתח לו, וא"ת, לשון נקבה כמ"ש רש"י בפ' ואתחנן עה"פ ואת תדבר אלינו התשתם את כחי כנקבה ע"ש, היינו כיון ששום פתח לא פתח בך.

וכיון שפסח הוא מקור לכל הישועות והגאולה כנודע רק שהם עוד בכח להמשיכם להתגלות לכן מצוה בשאלה להגיע אל הישועה והגאולה שלא נתגלה עוד, להמשיכה ולגלותה, וכל ימי חיך להביא לימות המשיח.

והיא שעמדה וכו' והקב"ה מצילנו מידם, ונודעת שאלת ספה"ק מה והיא, ועל מאי קאי תיבת והי"א שעמדה לנו, וע"ד הפשוט היא שהקב"ה מצילנו מידם, לא בלבד טרם שאנו נתונים בידם של שונאינו, רק גם כשכבר אנו בידם הקב"ה מציל אותנו, והיא שעמדה לנו, ובזה צריכים לחזק את תקותנו שאפילו כשנעמדה לנו שכבר אנו בידם ח"ו, ג"כ יצילנו. עוד. אפשר כי הקול קול יעקב והידים וכו' ואיתא במדרש בזמן שקולו של יעקב מצפצף בבתי כנסיות ובתי מדרשות אין ידי עשו שולטות, וכשרואים אנו שידי עשו שולטות בטח היא על שלא למדנו כראוי ולא למדנו את הבנים כראוי, ואיד ניצל עתה, אבל והיא שעמדה וכו' שהקב"ה מצילנו מידם גם בזמן שידי עשו שולטות, כדי שמעתה יהי קול יעקב מצפצף בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, וע"ד הרמז זה ענין הסמיכה והקב"ה מצילנו מידם צא ולמד וכו', לכן מעתה לך ללמוד תורה.

בנשמת . אומרים מן העולם ועד העולם אתה אל, ומבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע, כי מתחילה עלה במחשבה לברוא אה"ע במדה"ד ראה שאין העולם מתקיים שיתפה למדה"ר וכו', אבל עולם העליון וכן לעתיד תהי' בחי' מדת הדין וההנהגה תהא עם כ"א רק כפי עבודתו ומעשיו, וכן איתא מהאר"י ז"ל שלעתיד תהי' הלכה כב"ש ועבודה בלויים בחי' דין, כנודע, אבל בחלק עוה"ב שצריכים אנו לקנות בעוה"ז צריך הוא ית' להתנהג במדת הרחמים, כיון שמן עוה"ז עולה, ובעוה"ז א"א להתקיים בלא רחמים, ראה שאין העולם מתקיים, לכן לא לבד שצריך הוא ית' להושיענו בזה שיגאלנו מצרותינו, רק גם להושיענו בכל טוב.

כי כבר אמרנו מחא שאיתא בשעה"ק מהרח"ו ז"ל שאחת ממעלות הנביא היתה שגם בשעת יסוריו יהי' בשמחה, ומ"מ רואים באלישע הנביא שאמר קחו לי מנגן וכו', משמע שהגם שהי' תמיד בשמחה, מ"מ כדי להמשיך נבואה ע"ע, הי' צריך לשמחה יתירה, לכן הגם שכשיעזור ד' לנו תיכף ומיד ונצא מצרותינו כבר נוכל לקיים המצוות, מ"מ כדי שנוכל להמשיך אור עולם העליון לנו לעוה"ז, צריכים גם לישועה יתירה הרחבת הדעת ושמחה, וזה הגם שבחי' עולם העליון הוא דין מ"מ מ"ן העולם ועד העולם, עוה"ע שבאים מן עוה"ז אתה א"ל חסד, לכן ומבלעדיך אין לנו מלך גואל וגם מושיע לא גואל מצרותינו לבד.

לא המתים יהללו י"ק ולא כל יורדי דומה, ואנחנו נברך י"ק מעתה ועד עולם הללוי, ולא כל יורדי דומה אותם שיורדים אל המות בדממה, ובחייהם אינם משבחים את ד', אבל אנחנו שנברך י"ק בעוה"ז אז מעתה ועד עולם הללוי גם שם בעוה"ב.

שנת תש"א, לשביעי של פסח

ויאמינו בד' וכו' זה אלי וכו', כי איתא בשהש"ר פ"ב אר"ח לשעבר אדם מראה איקונין באצבעו והי' ניזוק, ועכשיו אדם מניח ידו על האזכרה כמה פעמים ואינו ניזוק, עכ"ל המדרש, היינו כשאחד מראה באצבעו על דמות מלך בו"ד שנצטיירה, מענישין אותו, ומ"מ כשמניח ידו על שם משמות הקדושים אין מענישים אותו משמים, זאת אומרת שהשמות הם כביכול צורות של מעלה.

כי איתא כמה פעמים בזה"ק שקודם שנברא כל איש ואחר פטירתו, הוא עומד לפניו ית' באותה צורה שהוא בעוה"ז בגופו, כי הצורה רוחני היא, דמות בבואה של הנפש שנשתלשלה ונתגלה, ובשר ועצמות הפנים הם רק האמצעים שע"י נתגלה הצורה, כעין הצבעים שמציירים בהם צורת איזה אדם, שאין לומר שעל הצבעים בלבד כוונתנו כשמדברים מצורת איזה איש חכם, רק על הצורה ותחתית נפשו וחכמתו של החכם הזה שנצטיירה בזה, כוונתנו, והצבעים רק האמצעים הם, הצורה תחתית הארת הנפש הבאה לידי גילוי היא, לכן חכמת אדם תאיר פניו, וכשנעשה יותר חכם גם פניו משתנים, לכן גם קודם שנולד וגם לאחר שנפטר האיש עומד הוא במרום באיקונין שלו, כיון שאיקונין שלו צורת נפשו הוא.

וכעין זה הוא בצורת השמות של קדושה, הדיו הוא רק האמצעי לצייר צורות אותיות אלו, ומה הן הצורות עצמן ולמה דוקא צורות אלו, השתלשלות הארת אורות של קדושה עילאה הבאה לכלל התגלות הן, א"כ כביכול איקונין של מלך הם, ונודע מספה"ק שערי אורה עה"פ פקודי ד', שבכל התורה נפקד שם הוי" ב"ה, וכולה נארגת על שמות הקדושה אם בר"ת או בסופי תיבות, בגימטריא וכו'.

ואפשר בזה להבין מעט הא דאיתא בגמ' שבת ק"ד אתו דרדקי וכו' ואמרו מילי וכו' מ"ט פשוטה כרע"י דגימל לגבי דלת, וכו' שעפ"פ יש לדקדק למה קרא אותם דרדקי כשגילו כ"כ תורה שאפילו בימי יהושע ב"נ לא איתמר כוותי', אבל ד' ית' מלמד תורה לעמו ישראל, וצריכים לדעת אם בכל פעם שאיש הישראלי לומד תורה הוא ית' מלמד אתו, אבל נראה נא איך למד עם מש"ר כי לא טוב האיש ממש"ר, ובמש"ר נראה מגמרא מגילה דף כ"א ע"א דרק כשלמד פעם הא' למד ד' עמו, משא"כ כשחזר מש"ר על תלמודו למד בינו לבין עצמו, כמ"ש שם אמר רב עומד ולומד פרש"י מפי הגבורה יושב ושונה פרש"י שנית לבדו מה שלמד, ובמדרש רבה תשא פמ"א עה"פ ככלותו לדבר אתו, איתא כשעלה משה לשמים התחיל לומר אחר בוראו התורה, משלמדה א"ל בא ונאמרה אני ואתה הוי לדבר אתו, עכ"ל המדרש, היינו שבין כך ובין כך בתורת מלמד הי' רק כשלמד אתו דבר שעוד לא ידע מש"ר, אבל הענין שכבר ידע מש"ר, לרב בגמרא לא למד אתו הקב"ה כלל, ולדעת המדרש למד אתו יחד ולא כמלמד, לכן ע"כ כעין זה הקב"ה מלמד אתנו תורה.

והנה מתלמידי יותר מכולם (תענית דף ז'), לכן כשאנו לומדים דבר חדש והקב"ה לומד אתנו בבחי' המלמד תורה, אז גם במרום התורה מתגלה יותר, והגם שכל התורה שלו ית' היא, מ"מ התגלות התורה נעשה במרום יותר כשמלמד עם האיש, ועיין בפרדס בשער אור צח אור מצוחצח בין מחשבה שכבר נצטיירה לבין מחשבה שלא נצטיירה, שמחשבה שנצטיירה, גם במרום יותר מתגלה, משל לאיש המביט על דבר המצויר, שמחשבתו יותר חזקה ע"ש.

והנה התינוק שלומד צורות האותיות, פועל התגלות במרום גם בצורות האותיות, ומן התגלות היתירה שנעשה במרום באותיות נמשך גם לו לתינוק התגלות בצורות האותיות, משא"כ הגדול שלימוד האותיות אינו לומד כי כבר יודע אותו, ורק את פשט הדברים לומד, לכן רק בפשט התורה פועל התגלות במרום וגם לו, משא"כ אלו הקדושים שגילו כ"כ התגלות גם בצורות האותיות מ"ט פשוטה כרע"י דגימל וכו' קורא אותם הגמרא דרדקי.

לכן גם כשהאיש חוזר על למודו צריך שבכל פעם יתעמק יותר וילמוד בכל פעם חדשות מהתורה, כדי שיהי' הוא ית' מלמדו גם עתה, ופועל בזה התגלות במרום, וע"י ההתגלות שעושה במרום נעשה גם אצלו למטה התגלות, ומכל דבר שעושה ד' צריכים ללמוד, כי כשהב"ד הלקו למי מלקות הי' זה תורה כי קיימו מצוה בתורה ללקות למי שנתחייב מלקות, לכן גם היסורים שד' מייסר אותנו תורה הם, וכשהאיש לומד מהם, אז נעשה הקב"ה בשעה זו מלמד תורה, ומתלמידי יותר מכלם, ונעשה התגלות מעלה ומטה וע"י ההתגלות בטילה ההסתרת פנים ונמתקין הדינים.

וראשית הלימוד שצריכים ללמד מן היסורים הוא האמונה בד' והבטחון החזק בו ית' שיושיענו, ועד כמה צריכים לחזק ולחזור ולחזק את האמונה והבטחון בו ית' בשעת יסורים, רואים מהא שלא נקרע הים עד ששבת בנימין קפץ לים, ונחשון ב"ע קפץ עד חוטמו כנודע ממדרש, ולמה הוצרכו לזה, הלא רש"י פי' על דבר אל בני יסעו, כדאי הוא האמונה שהאמינו בי ויצאו, וכן אח"כ פרש"י על ויעשו כן, שלא אמרו האיך נתקרב אל רודפינו שהיא אמונה יותר חזקה, **לכן רואים מזה שבעת צרה יש שמנסים את האיש מן השמים אם מתחזק באמונתו ושוב מתחזק, שהאמינו ויצאו, ואח"כ יותר אמונה לקרב אל שונאינו, ועוד צרה יתירה, כדי שיתחזק באמונה ובטחון יותר חזק לקפץ עד החוטם לים וסכנה, ואז הושיעם ד'.**

ולא האמונה לבדה צריכים ללמוד בעת צרה, רק גם בכל דבר כמ"ש בזוה"ק אעא דלא סליק בי' נהורא מבטשין לי' עד דסליק בי' נהורא, וכמו שכבר דברנו שהאיש שמתעלה ח"ו אז בועטים בו ומכים אותו עוד, ודוקא ע"י הבעיטות וההכאות מתחזק יותר ושב חיותו אליו, כך כשאנו בצרה צריכים להתפלל לד' שיושיענו תיכף ומיד, אבל גם צריכים להתחזק עוד יותר בנפשנו לעבודתו ית' בשעת הצרה ע"י הבעיטות וההכאות שמכים אותנו ממרום, ובשהש"ר פי"ד. **איתא צדיקים העמידה לי בחורבנה. יותר מצדיקים שהעמידה לי בבנינה, וזה לימוד שהקב"ה מלמד אותנו ועי"ז נעשה התגלות למעלה ולמטה והמתקת הדינים והמשכת הרחמים כנ"ל.**

וזה ויאמינו בד' ובמשה עבדו ואיתא בשהש"ר שעל זמן היותם במצרים קאי שגם אז בהיותם בצרה האמינו לכן אז ישיר וכו' זה אלי תחסד הזה שלי הוא שאני פעלתי להמשיכו ע"י אמונתי גם אז בצרה במצרים, וגם עתה בצרות מרות ונמדדות עד מאוד, וד' ירחם עלינו כהרף עין ויושיענו, ובד' נתחזק ונאמין ונבטח בו וכרגע יושיענו אמן.

זכרון קדוש בהיכל ה'

כ"ק אאזמו"ר הרה"ק רבי יעקב דוד זצוק"ל

בהרה"ק רבי יצחק אזיק יו"ט זצוק"ל

מראדומסק

נולד בכ' ניסן תר"י ונתבש"ס בכ' ניסן תרפ"ד

בנו זקיני הרה"ק רבי נח גד ויינטראב זצוק"ל כתב את דברי תורתו והוציאם לאור, הגדה של פסח נאווה תהלה ועוד קונטרסים רבים, תהלים אמרי דוד, וספר מטע אהלים על התורה. ימליצו הצדיקים טוב עלינו ועל כל ישראל. אמן